

LESZNAI

Az első Nyugat-nemzedékhez tartozott, híres költő asszonya volt egy felejthetetlen korszaknak. A Nyugat első számai egyikében egyszerre hét verse jelent meg együtt Kosztolányi Dezső költeményeivel. Ama nagy gárda tagjaként lépett porondra, amelynek élén Ady Endre állt. 1909-ben, amikor Lesznai Anna első könyve, a »Hazajáró versek« megjelent, Ady meleg szavakkal üdvözölte. 1914-ben Ady még egy cikket írt Lesznai Annáról, akit »kivételes embernek és barátának, nagyszerű poétának, mesemondónak, rajzolónak és díszítőművészeknek« nevezett. Mert Lesznai Anna, mint festő, a képzőművészek között is megbecsült rangot vívott ki magának.

Az ellenforradalmi terror elől a költőnő Bécsbe ment, az Anschluss idején újra Budapestre jött, majd a náci veszély elől Amerikába, New Yorkba távozott. Ott élt, dolgozott.

1965-ben — oly sok idő után — hazalátogatott. 1966-ban is idehaza volt, s a könyvhéten saját könyvét dedikálta Ady szobrának tövében. Regénye, a Kezdetben volt a kert, nagyon tetszett az olvasóknak és néhány hét alatt elfogyott. Újra megismerte, befogadta a magyar olvasóközönség, örömmel köszöntötték a régi barátok. Mikor megküldte Kodály Zoltánnak a kitűnő regényt, a Mester meleg hangú levélben köszönte meg.

Egykor régen megcsókoltam egy versét. Remélem a könyvét is meg fogom, ha majd hozzájutsz ezzel.

addig is régi hangulatok izével köszöntöm

Kodály Zoltán

Kedves Anna, köszönöm a könyvet, sajnálom, hogy napok múlva kell indulnom Amerikába, s nincs módöm belefogni.

Egyszer régen megcsókoltam egy versét. Remélem a könyvét is meg fogom, ha majd hozzájutok ezzel.

Addig is régi hangulatok izével köszöntöm.

Kodály Zoltán

Tervezte, hogy újra Magyarországra látogat, de ez már nem válhatott valóra. Már csak az elfáradt test tért haza, örök nyugovóra. Irodalmi hagyatékát a Petőfi Irodalmi Múzeumban helyezik el, képzőművészeti alkotásai a Magyar Nemzeti Galéria birtokába kerülnek.

LESZNAI ANNA:

Hazatérés

Láthatáron két hegyek —
be jó, hogy hazamegyek!
Fáradt vagyok, alhatnék —
menyire van Leszna még?
Árnyas utca, barna sár;
fehér kapupillér vár,
pilléren túl más világ,
piros zsálya, mákvirág.
Tornác kövén hűvös csend,
benn még apám hangja cseng,
bűgő szava hívó kiált,
kacagása szőlőfürt,
Kip-kop, a lépcső fokán
hogy siet szegény anyám!
Sok a vendég, nagy a ház,
Marcsa mindent elhibáz.
Hársfasorban hirtelen
zúgás pergő levelem
s ki kedvesnél melegebb
tenyerével illetet,
előbb volt ős szerelem:
testvérbátyám jár velem.
Kedves kerék udvarunk
gyűpén ketten ballagunk
együtt — s már nem egyedül,
hosszánk új pajtás kerül.
Vágott, hitt, öltet alak:
pitymallattól vártalak!
Mint pagonyt vendég vadász
verte fel sorsom a nász:
ijedt vadak, rebbenés,
líhegő les, kergetés,
rátalálás, siralom
könnycsepp piros avaron —
mind múlt már s elmúlt vele
életem rózsa fele!
Már a rózsza mind lehullt,
be kár, hogy halott a múlt:
házába nem mehetek,
lépcsőn fel nem mehetek,
nem játszhatom veletek
régi társak, kedvesek,
kik alusztok s hivesek
vagytok hideg föld alatt,
melyen léptem elhalad.
Piros zsálya, mákvirág,
mérget küld a holt világ,
kelyhét ha megízlelném
magamat itt feledném.
Pázsiton elterülnék,
puha röge merülnék,
sima sírom verdesnék,
sarló szárnnyal a fecskék —
mindig otthon lehetnék!

